

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

State and Problem in Educational Management of Child Development Center Follow
Outlook of Stakeholder under Tambol Administration Organization
in Ayutthaya Province

ณิชชาอร เอกเจริญบุญกร

Nichaaon Ekjarernbunkorn

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Master of Education Program, Thepsatri Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ (2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองนักเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 389 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิธีเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา ทุกปัจจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์การบริหารส่วนตำบล, พระนครศรีอยุธยา

Abstract

The purpose of this research aims to (1) Study conditions and problems in educational management of child development centers and (2) Compare conditions and problems in educational management of child development centers considering the outlook of stakeholders under Tambo Administration Organization in Ayutthaya province

divided by gender, age, position, size of child development center and educational level. The sample used in this research were the administrators of Tambol administration organization, childcare teachers and parents under Tambol Administration organization in Ayutthaya Province, 389 academics drawn by formulation and persons from stratified sampling. The instrument was the questionnaire that was constructed and collected data by the researcher with the reliability of (0.891) The data were analyzed by using percent, mean, standard deviation, t – test one-way analysis of variance and Scheffé method. The findings were as follow; (1) Conditions and problem in educational management were rated at a moderate level, by arranging most to low average. (2) Comparing conditions and problems in educational management of child development center follow outlook of stakeholder under Tambol Administration organization in Ayutthaya Province. The state of the educational management of child development center follow outlook of stakeholder under Tambol Administration Organization in Ayutthaya Province divided by gender, age, position, size of child development center and different educational levels were statistically significant at (.001). The problems in educational management of child development centers, follow outlook of stakeholder under Tambol Administration Organization in Ayutthaya Province, were divided by gender, age, position, size of child development center and different educational levels. They were statistically significant at (.001)

Keywords: educational management, Ayutthaya province

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่งคนดีและมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้สำหรับเป็นกลไกในการขับเคลื่อน ให้คนไทยทุกคนได้มีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546, หน้า 21)

ผลจากการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการ อาทิเช่น ไม่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรงบประมาณ และข้อจำกัดอื่น ๆ ในด้านการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้า รวมถึงเข้าปี อนุบาลที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในชนบท จากผลสำรวจการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทยหลายครั้งที่ผ่านมา สรุปได้ว่าประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปีแรกจะมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้า หรือค่อนข้างล่าช้า มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ ยังพบว่าพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคมของเด็กไทย และความคิดสร้างสรรค์อ่อน ซึ่งความสามารถในด้านอารมณ์ และสังคมนั้น จะมีผลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ, 2551, หน้า 8)

ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 18 และ มาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุ 2 - 5 ปี อย่างทั่วถึง ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 1 - 2)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยใช้เป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการวางแผน พัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่น
2. การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของเด็ก 0 - 5 ปี ครบทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ก่อนเข้าสู่การเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัญหาในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแนวโน้มการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอนาคต มีผู้ให้ความหมายดังนี้

พวงผกาจิตติยศรา (2543, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ว่าเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีระเบียบวินัยมีค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในอนาคต

ทัศนาก้าวพลอย (2544, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การให้การศึกษาริเริ่มต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ดังนั้น การคิดในวัยนี้จึงมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

3. การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม

สมมติฐานการวิจัย

สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองนักเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 157 แห่ง แยกเป็นผู้บริหาร 471 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 501 คน และผู้ปกครองเด็ก 13,661 คน รวมประชากรทั้งหมด 14,633 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) (สุวริย์ศิริโกภกริมย์, 2546, หน้า 445) ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหาร 94 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 100 คน ผู้ปกครองนักเรียน 195 คน รวมทั้งหมด 389 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิดที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากกรอบแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) และแนวคิดต่าง ๆ นำมาประมวลเข้าด้วยกัน ต่อจากนั้นจึงไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำความรู้มาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง สถานภาพ และระดับการศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขอบข่ายงาน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ทั้งหมด 31 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (พงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 107-108) โดยมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัญหาในมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัญหาในมาก
- 3 หมายถึง ระดับปัญหาในปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัญหาในน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัญหาในน้อยที่สุด

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมจัดทำรหัสในแบบสอบถามให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

2. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอขอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและแจ้งเรื่องการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้สถานศึกษาทราบว่าผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. การเก็บข้อมูลผู้วิจัยกระทำตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อแจกแบบสอบถามให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง วรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามจำนวนกลุ่มของข้อมูล ดังนี้ (1) จำนวนกลุ่มของข้อมูล 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้สถิติการทดสอบที (t-test) ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา และ (2) จำนวนกลุ่มของข้อมูลมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และเมื่อพบความแปรปรวนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบวิธีเซฟเฟ (Scheffe's method) ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 389 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีตำแหน่งเป็นผู้ปกครองมากที่สุด มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี และมีระดับการศึกษาระดับต่ำปริญญาตรีมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 สภาพการจัดการศึกษา ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการจัดการศึกษาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 สภาพการจัดการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 สภาพการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่เป็นปัญหาต่ำสุด คือ เด็กนักเรียนได้รับสารอาหารไม่ครบ 5 หมู่

2.4 สภาพการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายการที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือ ความสนใจติดตามประเมินผลจากภาคประชาชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ

2.5 สภาพการจัดการศึกษา ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการศึกษา ในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ผลเปรียบเทียบข้อมูล ระดับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและระดับการศึกษา ในรายด้าน 4 ด้านสรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ ผลเปรียบเทียบข้อมูลระดับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในราย 4 ด้าน พบว่า ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.2 จำแนกตามอายุ ผลเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมและทุกรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

การอภิปรายผล

1. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าในภาพรวม สภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน ทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง มีความคิดเห็น คล้ายกันว่าการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถือว่าการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นภารกิจที่สำคัญ เพราะการจัดการศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย ดังนั้นทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงาน แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง แต่ถ้าทุกคนช่วยกันงานก็จะสามารถสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลุ่มวิจัยและพัฒนาสำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7 (2545, บทคัดย่อ) ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตการศึกษา 7 ในภาพรวมเห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาระดับปานกลาง สภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และด้านงบประมาณ นอกจากนี้ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง ตามความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กลยุทธ์แผนงานที่ 3 ได้ปรับระบบบริหารการศึกษาและการกระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครองและรูปแบบอื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 35) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวนุช ทานาม (2545) พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมและด้านการประสานความ

สัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง จากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในลักษณะที่คงสภาพ แต่ในด้านการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะเด่นขึ้นเนื่องจากปัจจุบันการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมจากบุคคล หน่วยงาน องค์การ ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน

2. ปัญหาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิจัยในประเด็นนี้ พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ประกอบอาหาร ให้ความเห็นว่าปัญหาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ เวฬุวรรณ สมทรัพย์ (2545, บทคัดย่อ) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการวางแผน ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สถานที่ และยังขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ส่วนปัญหาด้านงบประมาณและด้านการมีส่วนร่วม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เห็นว่า รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอยู่แล้วและหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลเอง ยังมีความสามารถในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาได้ นอกจากนี้ยังขัดแย้งกับงานวิจัยของ พิบูลย์ พันธุ์ สาทอง (2542, บทคัดย่อ) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาน้อยไป เนื่องจากเห็นว่าการศึกษายังไม่ใช่ปัญหาใหญ่ ปัจจุบันการบริหารงานการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ซึ่งจากดูงานวิจัยของหลาย ๆ ท่านว่า ผลการวิจัยมีปัญหายุ่งยากในระดับมาก แต่ในปัจจุบันพบว่า ทุกด้านมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางอีกประการหนึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา มีความเข้าใจงานด้านการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการถ่ายโอนมาดำเนินการ ดีขึ้นกว่าเดิม

3. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระดับการศึกษา

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีเพศแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าสภาพด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ไม่เหมือนกัน จึงมีความเห็นและความคาดหวังที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและสอดคล้องกับ อรทัย รัตนวิมล (2545, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษา ความพร้อมของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐมต่อภารกิจด้านสาธารณสุขซึ่งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศแตกต่างกัน เห็นว่าความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจด้านสาธารณสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุแตกต่างกันมีความเห็นต่อสภาพและปัญหา การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับ สากล นิมวงศ์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการ ศึกษาความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี พบว่าครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเห็น ว่าความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบ สอบถามที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีสภาพและปัญหา

การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าสาเหตุที่ความคิดเห็นของผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มี ตำแหน่งแตกต่างกัน คือ ผู้ที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเห็น แตกต่างกันอย่างเป็นเพราะว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการ ศึกษาอยู่ในสภาพเดียวกัน สถานที่ บรรยากาศและสภาพ แวดล้อมแตกต่างกันและมีวิถีภาวะ รูปแบบภาคปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานของ มานี โชติมา (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความหวัง ของครูผู้สอนและผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนโชติมาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าครูผู้สอน และผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคาดหวัง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน สากล นิมวงศ์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดอุดรธานี พบว่าครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็น ว่าความพร้อมในการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีสภาพการ และปัญหาจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสังกัดการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และ สอดคล้องกับ อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ (2553, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด บุรีรัมย์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. องค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรนำผลการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไปเป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาในการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน เช่น ด้านวิชาการที่พบ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการสอนและมีหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสมองและกระบวนการคิดในเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี ควรมีการพัฒนาการจัดห้องเรียนห้องสมุด การอบรมวิชาการ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ควรมีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรสร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น ได้รับทราบความเป็นไปของการจัดการ

ศึกษาและสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชนเป็นระยะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามเท่านั้น ควรมีการศึกษาโดยวิธีอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา เป็นต้น เพื่อศึกษาในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

2. เพื่อให้ทราบสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางและนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรทำการวิจัยเรื่องเดิมซ้ำอีก แต่เปลี่ยนกลุ่มประชากร

3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ด้วย เช่น โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ

References

- Chimwong, S. (2005). The study of readiness of human resource management in primary schools, Udonthani province. Master of Education Thesis, Udonthani Rajabhat University. (in Thai)
- Chotima, M. (2003). The study of parents' need for educational provision. Master of Education Thesis, Sukhothai Thammathirat University. (in Thai)
- Kannasut, P. (1999). Statistic for behavior research. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Ministry of Education. (2011). *Action plan for decentralization to local administrative organization* (2nd ed.). Bangkok: Thummasat University. (in Thai)
- National Health Foundation. (2008). *Create happiness with health networks*. Bangkok: Author. (in Thai)
- Rattanawimol, O. (2002). The readiness of sub-district administration committee for health care mission. Master of Liberal Arts Thesis, Nakhon Pathom Rajabhat University. (in Thai)
- Sathong, P. (1999). *A study of educational role of the sub-district local authority of muang district of Udonthani province*. Master of Education Thesis, Khon Kaen University. (in Thai)
- Shinewiwat, A. (2010). Development of the enrichment curriculum for developing pupils' responsibility at small schools in the managed classrooms with that have managed the integrated instruction in the classrooms by teachers having participation. *Journal of Education, Burapha University*, 21(3), 13-24.
- Somsab, V. (2002). The mathematics course syllabus creation for mattayom 2 students. Master of Education Thesis, Chiang Mai University. (in Thai)
- Taveerat, P. (2000). *Methodology of behavior and social research* (7th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Thanam, Y. (2002). Parents' need for primary education participation. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University. (in Thai)

